

Toelichting op de legenda van de Vegetatielegger

Actualisatie Legger rijkswaterstaatswerken Waterwet – oktober 2014

Inleiding

In de Vegetatielegger is de maximale vegetatieruwheid van het rivierbed als norm vastgesteld. De Vegetatielegger bestaat uit een vegetatiekaart met regels. De vegetatie is op de kaart in klassen weergegeven die zich van elkaar onderscheiden door de mate van ruwheid van de vegetatie. Van glad naar ruw gaat het om de volgende 4 homogene vegetatieklassen: *gras en akker*, *riet en ruigte*, *bos* en *struweel*. Daarnaast zijn 3 mengklassen gedefinieerd, met elk een eigen maximale hoeveelheid ruwe vegetatie en een minimale hoeveelheid *gras en akker*. De kaarten geven het winterbeeld van de vegetatie, voor de hoogwaterperiode van 1 november tot 1 mei van het daaropvolgend jaar. Deze toelichting geeft een beschrijving van de vegetatieklassen en van de overige elementen die op de kaart te zien zijn.

Homogene vegetatieklassen

Gras en akker

De klasse *gras en akker* bestaat uit onbegroeide terreinen, open kruidenvegetaties, dichte grasvegetaties en ruigtekruiden die in de winter bovengronds afsterven of platliggen. Het meest onderscheidende kenmerk van deze klasse is de afwezigheid van vegetatie of, indien wel aanwezig, een open vegetatie met een gemiddelde hoogte van minder dan circa 50 cm in de winter. In beperkte mate kan riet en/of ruigte en in zeer geringe mate bomen of struiken aanwezig zijn, in kleine eenheden van maximaal enkele vierkante meter. Door extensivering van het beheer kan dit type overgaan in de klasse *riet en ruigte* met een gemiddelde vegetatiehoogte van meer dan circa 50 cm.

Riet en ruigte

De klasse *riet en ruigte* bestaat uit moerasvegetaties en natte tot droge ruigten, die in de winter bovengronds niet afsterven of platliggen. Het meest onderscheidende kenmerk is de dominantie van kruiden met een hoogte van 1 tot 2 meter, waardoor deze klasse beduidend hoger is dan de klasse *gras en akker*. De moeras- en ruigtevegetaties worden veelal gedomineerd door een beperkt aantal soorten. De variabiliteit aan soorten is binnen de klasse echter groot als gevolg van variatie in voedselrijkdom en vochtigheid van de bodem. Er kunnen in beperkte mate bomen of struiken aanwezig zijn, in eenheden van maximaal enkele vierkante meter. Door extensivering van het beheer kan dit type overgaan in de klasse *struweel*.

Struweel

De klasse *struweel* bestaat uit vegetaties die gedomineerd worden door struiken. De hoogte varieert van circa 2 tot 5 meter. Het meest onderscheidende kenmerk is naast vegetatiehoogte een dichte structuur van takken en stammen over de gehele hoogte. De struwelen worden gedomineerd door een beperkt aantal soorten. Er kan een ondergroei van ruigte aanwezig zijn. Deze klasse kan op den duur overgaan in de klasse *bos*, indien jonge boomvormende soorten voorkomen (bijvoorbeeld bij zachthoutoobos) of bomen zich tijdens de successie vestigen.

Bos

De klasse *bos* bestaat uit vegetaties die gedomineerd worden door opgaande bomen. De hoogte varieert van circa 5 meter tot meer dan 15 meter. Belangrijkste onderscheidende kenmerk van deze klasse ten opzichte van de klasse *struweel*, is beperkte aanwezigheid van takken en stammen in de onderste meters. De boomlaag wordt veelal gedomineerd door een beperkt aantal soorten. Met name bij natuurlijk bos kan een ondergroei van ruigte en struweel aanwezig zijn. Boomgaarden en bomenlanen met aaneengesloten kruinen staan als *bos* op de legger.

Mengklassen

Voor terreinen met overwegend een natuurdoelstelling zijn soms mengklassen in plaats van homogene vegetatieklassen op de legger opgenomen. Mengklassen geven flexibiliteit voor het onderhoud van natuurgebieden. Binnen een afgebakend gebied wordt alleen getoetst op het aantal hectare ruwe en gladde vegetatie en niet op de precieze locatie ervan. Een mengklasse wordt toegekend op basis van het aantal hectare vegetatie in de homogene klassen.

In gebieden met een mengklasse gelden de volgende maximale percentages voor de aanwezigheid van ruwe vegetatie en minimale percentages voor de aanwezigheid van *gras en akker*:

mengklasse	gras en akker	riet en ruigte	bos	struweel
90/10	minimaal 80%	maximaal 20%		
70/30	minimaal 30%	onbepaald	maximaal 40%	
50/50	minimaal 10%	onbepaald	maximaal 60%	

Lijn- en puntvormige vegetatie

Heg

Heggen en hagen zijn lijnvormige rijen van struiken of bomen. Een heg smaller dan 5 meter en minimaal 5 meter lang is als lijn op de kaart opgenomen. Indien breder, dan staat een heg als *struweel* (tot 5 meter hoog) of als *bos* (hoger dan 5 meter) op de kaart.

Boom

Solitaire bomen, bomen in kleine boomgroepen (maximaal 3 exemplaren) en bomen in rijen of lanen staan als punt op de kaart. Bomen in rijen of lanen waarvan de kronen aaneensluiten staan niet als *boom* maar als *bos* op de kaart. Een boom op de Vegetatielegger is meer dan 5 meter hoog en heeft een kruindiameter van meer dan 5 meter. Bomen helpen u om zich te oriënteren op de kaart.

Overige legenda-eenheden

Bebouwd of verhard terrein

De bebouwde of verharde terreinen op de kaart zijn meestal bedrijfsterreinen, gebouwen, wegen, kribben of oeverbescherming.

Water

Het water op de kaart bestaat uit de rivier zelf, nevengeulen, plassen, havens, watergangen en sloten. De gebruikelijke situatie in de zomermaanden – bij gemiddelde waterstanden – is weergegeven.

Perceelgrenzen

De perceelgrenzen geven de afbakening aan van de kadastrale percelen. De perceelgrenzen zijn ter oriëntatie op de kaart opgenomen.

Vrijstelling vergunningplicht

Op grond van artikel 6.16 van het Waterbesluit zijn sommige gebieden in de uiterwaarden vrijgesteld van de vergunningplicht voor het gebruikmaken van een waterstaatswerk. Dit betekent dat voor activiteiten in deze gebieden geen vergunning Waterwet bij Rijkswaterstaat hoeft te worden aangevraagd. De Vegetatielegger is op deze gebieden niet van toepassing.

Grens vegetatiebeheer

Binnen de *grens vegetatiebeheer* is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor het onderhoud van vegetatie vanuit het oogpunt van hoogwaterveiligheid. De grens is ontleend aan de grens waterstaatkundig beheer zoals gedefinieerd in de Waterregeling (bijlage IV) en is meestal de winterdijk. Buiten deze grens is de Vegetatielegger niet van toepassing.

Topografie

De Vegetatielegger is geprojecteerd op een topografische kaart. De topografie dient slechts ter oriëntatie.

Rivierkilometer

De stippen met een getal in het midden van de rivier zijn rivierkilometers. Deze dienen slechts ter oriëntatie.

Regels voor afwijken van de kaart

Bij de kaart gelden de volgende regels, die beschrijven welke afwijking ten opzichte van de kaart is toegestaan*:

- Solitaire bomen mogen ontstaan.
- Bestaande heggen en hagen mogen uitgroeien tot lijnvormig struweel.
- In gebieden met een homogene klasse mag nieuwe vegetatie ontstaan in een ruwere klasse dan de Vegetatielegger aangeeft, mits het aaneengesloten gebied met nieuwe vegetatie kleiner is dan 500 m². Hierbij is gras en akker de gladste klasse, gevolgd door riet en ruigte en daarna bos. Struweel is de ruwste vegetatieklasse.
- In gebieden met een mengklasse gelden maximale percentages voor de aanwezigheid van ruwe vegetatie en minimale percentages voor de aanwezigheid van gras en akker.

* Voor handelingen op of nabij een waterstaatswerk kan een watervergunning nodig zijn.

Informatieve kaartlaag met de ligging van de stroombaan

De stroombaan is het werkingsgebied van het Programma Stroomlijn van Rijkswaterstaat. Het programma Stroomlijn van Rijkswaterstaat heeft ten doel om de komende jaren circa 1450 hectare ruwe vegetatie uit de stroombaan van het rivierbed te verwijderen. De stroombaan omvat de plekken waar het water bij hoog water het snelst stroomt. Ruim een derde deel van de uiterwaarden ligt binnen de stroombaan. De stroombaan is gestippeld op de Vegetatielegger weergegeven. De stroombaan is uitsluitend ter informatie opgenomen en maakt geen deel uit van de Vegetatielegger.